

PROJECTE LINGÜÍSTIC
de Centre
Teixidores de Gràcia

És un imperatiu moral i una resposta ètica i estètica ajudar a estimar les llengües, la de cadascú i les de tots.

Jaume Cela i Ollé, *Picotejades pedagògiques*

ÍNDIX del Projecte Lingüístic de Centre

1. Presentació del document
2. Context sociolingüístic
3. Objectius educatius:
 - 3.1 Objectius educatius a l'Educació Infantil
 - 3.2 Objectius educatius a l'Educació Primària: Competències específiques
4. Criteris metodològics
 - Etapa d'Educació Infantil
 - Etapa d'Educació Primària
5. Recursos i accions complementàries
6. Comunicació interna i relació amb l'entorn

1. Presentació del document

El Projecte Lingüístic és l'instrument que permet assolir els objectius generals referents a la competència lingüística que defineix la normativa vigent.

La competència comunicativa i lingüística incideix en el currículum de manera múltiple i diversa ja que és, simultàniament, específica de les llengües que s'aprenen i transversal a tots els aprenentatges, de manera que determina el procés de desenvolupament de la resta de competències: saber pensar, saber aprendre, saber fer, saber conviure i saber ser. És a dir, la competència comunicativa és subjacent a tot el desenvolupament personal i curricular, i en l'adquisició de totes les competències que han d'assolir els alumnes.

L'educació plurilingüe implica un plantejament global, organitzatiu, metodològic i d'avaluació en tots els cicles i etapes, i afecta la totalitat del professorat del centre. Per tant, la implantació d'aquest model requereix canvis organitzatius i metodològics de caràcter sistèmic amb l'objectiu de millorar la competència comunicativa i lingüística de l'alumnat, però també per desenvolupar les competències clau (bàsiques, del pensament i personals), fomentar el treball cooperatiu i globalitzat, i adquirir estratègies per a l'aprenentatge autònom. Aquests canvis han de respondre a una estratègia específica de cada centre, adequada a les necessitats diagnosticades i als objectius plantejats. La definició de l'estratègia i els acords presos per a dur-la a terme conformen el Projecte Lingüístic de centre 2 (articles 10, 11, 12 i 16 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació i a article 5.1.e del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius).

D'acord amb l'article 14 de la Llei d'educació, el projecte lingüístic forma part del projecte educatiu del centre. Recull, de manera organitzada, tant els criteris adoptats per a l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües, com els criteris de comunicació del centre.

Es tracta, per tant, d'un instrument que ajuda a desenvolupar de manera coherent i eficaç les activitats d'aprenentatge lingüístic i que posa l'accent en els acords de gestió educativa diària dels centres.

És, doncs, una eina pedagògica i organitzativa flexible, que evoluciona a partir de les estratègies educatives fixades i de l'assoliment dels objectius marcats d'acord amb les especificitats pròpies de cada centre. En aquest sentit, l'article 2.1 del Decret 102/2010, de 3 d'agost, d'autonomia dels centres, estableix que "L'autonomia dels centres educatius abasta els àmbits pedagògic, organitzatiu i de gestió de recursos humans i materials.

El projecte educatiu del centre n'és la màxima expressió", i l'art. 5 e) de la mateixa norma afegeix que "El projecte lingüístic s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn i d'acord amb el règim lingüístic del sistema educatiu establert a les lleis. El projecte lingüístic dóna criteri amb relació al tractament i l'ús de les llengües en el centre i recull els aspectes que determinen les lleis sobre la utilització normal del català com a llengua vehicular i d'aprenentatge, així com la continuïtat i la coherència educatives, pel que fa als usos lingüístics, en els serveis escolars i en les activitats organitzades per les associacions de mares i pares d'alumnes. El projecte lingüístic també dóna criteri sobre l'aprenentatge de les dues llengües oficials i de les llengües estrangeres. Així mateix, determina quina llengua estrangera s'imparteix com a primera i quina o quines com a segones."

2. Context sociolingüístic

L'Escola Teixidores de Gràcia, és una escola pública, de nova creació, d'Educació Infantil i Primària, que va començar el curs 2017-18, al barri de Gràcia de Barcelona. Som un centre de dues línies i actualment, tenim 3 grups de P3, 2 grups de P4 , 2 grups de P5, 2 grups de 1r de Primària, 2 grups de 2n i 2 grups de 3r, amb un total de 297 alumnes.

Som una escola en construcció i els nostres Projectes també s'estan elaborant en la mesura que anem creixent.

Les línies bàsiques sobre el tractament de les llengües també estan recollides al Projecte Educatiu de Centre (PEC) així com a la Programació Anual de Centre (PGA).

La tipologia de famílies del centre són famílies de diverses procedències geogràfiques, que viuen i treballen al barri. Hi ha diversitat de llengües d'origen.

Places docents amb perfil professional: a l'escola comptem amb cinc places de Perfil Metodològic Globalitzat que ocupen tres mestres d'Educació Infantil i dues de Primària. A l'escola també hi ha dues mestres especialistes de Llengua anglesa de Primària. Totes les mestres tenen les acreditacions de llengua catalana i llengua castellana.

3. Objectius educatius

3.1 Objectius educatius a l'etapa de l'educació Infantil

Apunt del [Currículum d'Educació Infantil](#)

En l'àrea de comunicació i llenguatges els nens experimentaran els diferents usos i funcions dels llenguatges, en un ambient amb condicions favorables que ho faciliti i on es desenvolupi la comunicació tant verbal com no verbal. Per això serà imprescindible establir una relació afectiva positiva entre l'infant i la persona adulta, i entre els mateixos infants, així com una comunicació intensa, fluida i agradable entre tots els membres de la comunitat educativa. Per mitjà de la llengua oral l'infant podrà relatar fets i vivències, explorar coneixements, expressar i comunicar idees i sentiments, verbalitzar el que està imaginant, regular la pròpia conducta i la dels altres, participar en la solució de conflictes, reconèixer i gaudir de les formes literàries i percebre, doncs, que la llengua és un instrument d'aprenentatge, de representació, de comunicació i de gaudi.

A l'etapa d'Educació Infantil els objectius educatius a l'escola són:

- Progressar en la comunicació i expressió ajustada als diferents contextos i situacions de comunicació habituals per mitjà dels diversos llenguatges.
- Observar i explorar l'entorn immediat, físic, amb una actitud de curiositat i respecte i participar, gradualment, en activitats socials i culturals
- Conviure en la diversitat, avançant en la relació amb els altres i en la resolució pacífica dels conflictes
- Assolir progressivament seguretat afectiva i emocional i anar-se formant una imatge positiva d'ell mateix i dels altres
- Fomentar el gaudi per la literatura

3.2 Objectius educatius a l'Educació Primària

Les competències a assolir a final d'etapa a l'etapa de l'Educació Primària Currículum d'Educació Primària - Decret 175/2022, de 27 de setembre

LLENGUA CATALANA I LITERATURA LLENGUA CASTELLANA I LITERATURA

En les àrees lingüístiques es treballen un total de 10 competències específiques que són la concreció dels indicadors operatius de les competències clau definits al perfil competencial de sortida de l'alumnat al final de l'educació bàsica.

Competència específica 1 Prendre consciència de la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics i culturals i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

Competència específica 2 Comprendre i interpretar textos orals i multimodals, i identificar el sentit general i la informació més rellevant, valorant, de manera progressivament autònoma, aspectes formals i de contingut bàsics per construir coneixement, formar-se una opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.

Competència específica 3 Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments, emocions i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.

Competència específica 4 Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent el sentit global, les idees principals i la informació implícita i explícita, i realitzant, de manera progressivament autònoma, reflexions elementals sobre aspectes formals i de contingut, per construir coneixement, i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.

Competència específica 5 Produir textos escrits i multimodals, amb adequació, coherència i cohesió, i aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

Competència específica 6 Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diverses fonts, de forma planificada i de manera progressivament autònoma, avaluant la seva fiabilitat, reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació i adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual, per transformar aquesta informació en coneixement i comunicar-la de manera creativa.

Competència específica 8 Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.

Competència específica 8 Llegir, interpretar i analitzar, de manera progressivament autònoma, obres o fragments literaris adequats, establint relacions entre ells i identificant el gènere literari i les seves convencions fonamentals, per reconèixer la literatura com a manifestació artística i font de plaer, coneixement i inspiració per a la creació de textos d'intenció literària.

Competència específica 9 Reflexionar de forma guiada sobre el llenguatge i reconèixer i usar els repertoris lingüístics personals, a partir de processos de comprensió i producció de textos orals, escrits, utilitzant la terminologia elemental adequada, per iniciarse en el desenvolupament de la consciència lingüística i millorar les destreses en la posada en pràctica d'aquests processos.

Competència específica 10 Utilitzar un llenguatge no discriminatori i desterrar els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús eficaç, ètic i democràtic del llenguatge, i posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives.

LLENGUA ESTRANGERA -ANGLÈS

Competència específica 1 Comprendre la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe, pluricultural i intercultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

Competència específica 2 Comprendre i interpretar textos orals i multimodals breus i senzills, en la llengua estàndard, i identificar el sentit general i la informació més rellevant, valorant, de manera progressivament autònoma, aspectes formals i de contingut bàsics, per construir coneixement, formarse una opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.

Competència específica 3 Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius, i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.

Competència específica 4 Comprendre i interpretar textos escrits i multimodals, reconeixent el sentit global, les idees principals i la informació implícita i explícita, i realitzant, de manera progressivament autònoma, reflexions elementals sobre aspectes formals i de contingut, per adquirir i construir coneixement, i respondre a necessitats i interessos comunicatius diversos.

Competència específica 5 Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència i cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

Competència específica 6 Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diverses fonts, de forma planificada i de manera progressivament autònoma, avaluant la seva fiabilitat, reconeixent alguns riscos de manipulació i desinformació i adoptant un punt de vista personal i respectuós amb la propietat intel·lectual, per transformar-la en coneixement i comunicar-la de manera creativa.

Competència específica 7 Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses atenent els propis gustos i interessos, compartint les experiències de lectura, per iniciar la construcció de la identitat lectora, fomentar el gust per la lectura com a font de plaer i gaudir de la seva dimensió social.

Competència específica 8 Mediar entre diferents llengües en situacions predictibles, utilitzant estratègies i coneixements per processar i transmetre informació bàsica i senzilla, per tal de facilitar la comunicació.

Competència específica 9 Reflexionar de forma guiada sobre el llenguatge i reconèixer i usar els repertoris lingüístics personals i a partir de processos de comprensió i producció de textos orals, escrits i multimodals, utilitzant la terminologia elemental adequada, per iniciar-se en el desenvolupament de la consciència lingüística i millorar les destreses en la posada en pràctica d'aquests processos.

Competència específica 10 Posar al servei de la convivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús, eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.

4. Criteris metodològics:

La llengua vehicular a l'escola és el català. Durant l'escolarització es treballa i s'ensenya el castellà com a llengua també oficial a Catalunya i l'anglès com a llengua estrangera a partir de 1r de l'Educació Primària. Es tindrà un especial respecte, cura i interès per la resta de llengües que pertanyin a tots els membres de la comunitat educativa.

A l'escola les mestres vetllem perquè tot l'alumnat respecti les llengües de l'escola i s'entenen com una riquesa social i cultural. La llengua de comunicació és el català i els infants es poden dirigir a l'adult en la seva llengua materna.

El procés d'aprenentatge de la lectura i escriptura es prioritza en català atès que és la llengua vehicular de l'escola.

Les propostes de les educadors tant als ambients i com en temps de grup són en llengua catalana i els contes i llibres de coneixements de les Biblioteques d'aula i les cançons són en català i també en castellà. La lectura diària de contes i la representació teatral d'un conte dels divendres per part de les mestres, tenen com a objectiu el contacte amb la llengua catalana i castellana des d'una manera vivencial per tal que els infants aprenguin a expressar-se oralment tot utilitzant un vocabulari ric i estructures ordenades i desenvolupin la comprensió oral.

VISIÓ COMUNICATIVA - MÈTODE GLOBAL

L'aprenentatge de la Llengua l'escola s'entén des d'una visió comunicativa seguint primer un mètode global per després, ja a la Primària, aproximar-nos a l'aprenentatge des d'un mètode més analític.

- El català s'utilitza com a llengua vehicular i d'aprenentatge en totes les activitats pedagògiques excepte en les corresponents a la llengua castellana i anglesa, que iniciarem a la Primària.

Aprendre a llegir i a escriure s'ha de contemplar sempre com una perspectiva de procés. Treballar en grup i veient els altres, activitats obertes on tothom dóna el millor de si mateix... Llegir i escriure no és la finalitat, sinó el camí. La mestra és model en tots els intercanvis comunicatius que s'esdevenen a l'ambient/aula. Cal descobrir que el llenguatge escrit, plàstic i visual aporta un plus a l'aprenentatge de la lectura i escriptura. Des dels primers moviments incontrolats que originaran produccions espontànies, sense finalitat inicial fins a anar adquirint domini i destresa manual, que els ajudarà a plasmar signes, símbols i expressions amb significat per a ells. Els hem de deixar aquest temps tan important d'experimentació lliure, sense consignes limitadores.

Les propostes artístiques de les mestres i les accions lliures dels infants tant a l'ambient/aula com al taller de l'Obrador faciliten que els infants desenvolupin la motricitat gruixuda i fina tant damunt d'un suport com en propostes amb volum que els ajudaran a consolidar l'escriptura.

Apunt del **Curriculum d'Educació Infantil**:

A l'escola s'aprèn a parlar parlant i interaccionant amb altres i amb adults competents. Aquesta és la via essencial del procés de desenvolupament de la llengua oral, trobar espais reals perquè l'infant vulgui i pugui expressar-se i que la comprensió i interpretació del missatge oral sigui essencial per dur a terme les activitats del dia a dia. Per això és important que ajudem els infants a posar paraules a allò que està passant, a les coses que fan, veuen, o a allò que pensen o senten, des del respecte per la seva activitat. El llenguatge (interior i compartit) ens ajuda a ordenar el pensament, a donar-li forma i a compartir-lo amb els altres.

Moltes situacions quotidianes i de relació es mediatitzen en llengua oral, verbalitzant, relatant, regulant la pròpia conducta i la dels altres, participant en la resolució de conflictes, en situacions de joc o de la vida pràctica.

El dia a dia de l'escola fa que l'ús de la llengua oral esdevingui essencial en la dinàmica del grup. Convertim l'aula en un espai de comunicació quan la conversa té un pes fonamental.

Una conversa no té com a objectiu parlar per parlar, sinó comunicar-nos les coses importants que compartim (Arcà, 2000) i per intentar donar significat conjunt als fenòmens del món. Parlem de converses que intenten trobar i compartir explicacions sobre els fets del món, converses amb sentit, en cap cas la conversa forçada que es planteja només per assegurar una producció verbal.

A l'educació infantil, ens convé molt més promoure les explicacions dels infants, per intentar entendre'ls i per avançar a partir del contrast entre les idees diferents que vagin sorgint, que no les explicacions dels adults. Topar amb idees d'altres (companyes, experts, documentals, llibres...) és un pas necessari per reflexionar sobre les pròpies i créixer i avançar en el domini de la llengua.

A l'escola tenim en compte 2 aspectes que es treballen i a partir dels quals es desplega la llengua i la comunicació:

- Apunt Motriu: a l'escola donem molta importància en tenir l'espai i el temps per moure's per tal que els infants desenvolupin la consciència corporal integrada, integració sensorial: moviment vestibular i la procepció.

Vestir-se, pujar i baixar escales, anar amb bicicleta, amb patinet, canviar-se de roba, posar-se i treure's les sabates i les botes, ballar, tenir llibertat per anar i moure's a l'ambient motriu, totes aquestes accions permeten a l'infant ubicar-se a l'espai i conèixer i dominar els moviments del seu cos per, més endavant, ubicar-se en un full, pintar amb un pinzell dins d'un recipient i organitzar idees en un text.

La psicomotricitat fina s'adquireix com a resultat d'estar madur, no arriba abans. A l'escola oferim diverses oportunitats d'experimentació per quan sigui el moment de l'infant comenci a escriure, provant dibuixos a la sorra, moldejant el fang i utilitzant materials diversos per a la representació a tots els ambients.

- El Llenguatge oral: a l'escola

-La Conversa és l'eix que que guia la relació dialogada entre el grup, amb l'acompanyament de la mestra tutora. L'actitud de modelatge de la mestra ajuda a que flueixi un diàleg participatiu on tothom hi pugui fer sentir la seva veu. Les intervencions dels infants, des de frases simples, es van fent més complexes en la pràctica diària.

Aquesta activitat fomenta l'aprendre a estructurar el pensament, escoltar els silencis, aprendre a respectar el torn de paraula, aprendre a pensar abans de parlar i reestructurar idees, organitzar el discurs, l'entonació i acompanyar de la mirada

A l'hora de fer aportacions a la conversa, a l'hora de verbalitzar el joc, i en totes les ocasions de joc a l'escola, els infants van aprenent a dominar alguna estructura. La mestra ajuda a augmentar la frase, si cal. Aprendre a llegir: La aprenentatge de lectura forma part d'un procés complex, on cal desxifrar un codi arbitrari de signes, que permeten desxifrar un relat.

El primer contacte que fem amb la lectura a l'escola, és el reconeixement del propi nom i el de les companyes. Paral·lelament fomentem l'accés a la literatura infantil, proporcionant als infants llibres diversos. El contacte i l'aproximació als llibres des de les emocions (plaer, tristesa,...) fomenten el goig per visualitzar i voler desxifrar el missatge d'un llibre en la seva totalitat: imatge i text.

Cal remarcar la importància de la consciència fonològica a l'etapa d'Educació Infantil i Cicle Inicial. A l'escola treballem perquè els infants reconeixin el so de les lletres, primer, per després poder llegir paraules.

La presència de la llengua escrita a l'escola s'emmarca des de la proximitat i l'ús real, propera a les necessitats comunicatives de l'infant. En aquest sentit l'escola i l'aula reproduïx l'atmosfera alfabetitzadora de l'entorn i empra la llengua escrita en el sentit més útil i comunicatiu.

Les funcions de la llengua escrita, així com el sentit comunicatiu de les produccions, són els continguts generadors en aquesta etapa. L'infant descobreix per a què serveix escriure i llegir i el funcionament del codi manipulant material escrit i experimentant amb l'escriptura i la lectura.

Observa el mestre que escriu, dicta al mestre el que ha de recordar per explicar als altres, escolta el mestre o un company de primària que llegeix un poema o escriu en un full el que acaba de descobrir. Així s'introdueix, de manera natural i viscuda, al funcionament del sistema alfabètic.

L'adult actua com a dinamitzador de l'escriptura, potenciant l'expressió espontània de cada infant i, des de la producció comunicativa i adaptada a les necessitats del context, amb una intervenció dialògica, acompanyada i reflexiva, afavoreix l'adquisició progressiva de la composició escrita. Actua com a model que escriu (escriu per ell, anota al seu quadern, i li explica com ho fa i per què), que llegeix el que escriu (rellegeix davant els alumnes o un alumne i revisa en veu alta), com a escrivà (escriu el que l'infant li dicta, seguint el procés de composició escrita: planificar, redactar i revisar), com a usuari de la llengua escrita davant l'infant, etc., és a dir, reproduïx les necessitats i pràctiques escrites de l'entorn i les converteix en situacions compartides d'aprenentatge.

L'infant ha de tenir motius i objectius que l'engresquin a utilitzar les lletres i plasmar-les tot utilitzant diferents formats (papers, llibretes, pissarres magnètiques, tecnologia...) i també per llegir la diversitat de materials portadors de missatge.

Per això s'han d'aprofitar les situacions significatives per desxifrar i per escriure, individualment, de forma col·laborativa en parella o petits grups, de forma compartida en gran grup, utilitzant la pràctica i la reflexió com

a estratègies privilegiades per a l'adquisició de la capacitat comunicativa en llengua escrita.

Tan important és que l'infant imiti l'acte d'escriure o llegir, com que retalli i busqui missatges o lletres, com que cerqui formes de lletres o manipuli textos, lletres i experimenti amb el codi alfabètic.

Tot seguit es concreta la presència de Llengua Catalana en diferents pràctiques integrades i contextualitzades i el tractament que es fa d'altres llengües:

Educació Infantil:

Ambients de lliure circulació:

- Materials reals, identificació de llocs i contenidors de materials
- La Biblioteca de cada ambient
- Noms dels ambients o espais de l'escola
- El Joc simbòlic

Temps de grup :

- ❖ La rutina de saludar a l'arribar a l'ambient cada matí i col·locar la fusteta del nom al seu lloc
- ❖ La lectura en veu alta de la mestra explicant un conte
- ❖ La Conversa de grup, dues vegades al dia (veure l'apunt El llenguatge oral a l'escola)
- ❖ Jocs lingüístics: treball auditiu en petits grups com narrar un conte sense imatge, jocs de consciència fonològica i rimes i jocs de dits.
- ❖ La Música: Les cançons afavoreixen el desenvolupament de la llengua oral i dels trets específics de la llengua. Les dites de música, les cançons i els rodolins que es fan a l'estona de Música també responen a aquest treball de la llengua oral a la comunitat de petits.
- ❖ L'experimentació sonora els proporciona eines per despertar la seva

part més exploratòria i creativa potenciant tres aspectes que

Delalande (1984) enumera:

- Aconseguir el gust pel so: cercant la sensualitat de la sonoritat
- Despertar la dimensió imaginària de la música
- Gaudir de l'organització sonora i musical

- ❖ La representació d'una obra de teatre per part de les mestres cada divendres
- ❖ Les Rimes amb moviment: són combinacions de frases amb moviment de mans i dits. Aquesta combinació sonora, rítmica i motriu fa que sigui un recurs molt efectiu a nivell pedagògic i terapèutic.

Beneficis:

- Milloren el vincle afectiu.
- El desenvolupament sensoriomotriu.
- El desenvolupament del llenguatge.
- Fomenten la concentració i conviden a la calma.
- Estimulen el sistema vestibular, la motricitat fina i la gruixuda.
- Ajuden al desenvolupament físic, emocional i cognitiu.
- Afavoreixen la connexió i el vincle entre l'adult i l'infant.

Amb els jocs de dits que al llarg del dia fem en moments de catifa-conversa, creats per la Tamara Chubarovsky, ens mostrem com a model quant a l'articulació dels diferents fonemes associant cada un dels fonemes amb un moviment de dits associat. Aquest treball fa que, de manera inconscient, els infants vagin conquerint cada un dels punts d'articulació per tal d'afavorir una articulació clara i precisa dels diferents sons de la llengua.

1. L'adult és el model, per això abans de fer una rima amb els infants l'ha de tenir ben interioritzada.
2. El moviment i el llenguatge han d'estar perfectament sincronitzats.
3. Alternar la mirada de l'adult en els infants i en les pròpies mans.
4. La repetició de les rimes és fonamental, no introduir rimes noves si no estan ben interioritzades les actuals.
5. Aprofitar moments de catifa-conversa del matí i de la tarda.

6. Vocalitzar molt i reproduir-les a poc a poc.
7. Aprofitar l'inici d'alguna estació, conte, dia de pluja, ... per introduir rimes noves.

Etapa de l'Educació Primària

Propostes per desenvolupar a l'Educació Primària:

- ❖ La lectura en veu alta de la mestra explicant un conte
- ❖ La Conversa de grup, dues vegades al dia (veure l'apunt El llenguatge oral a l'escola)
- ❖ Jocs lingüístics: treball auditiu com ara narrar un conte sense imatge, jocs de consciència fonològica i rimes i jocs de dits.
- ❖ La Música: Les cançons afavoreixen el desenvolupament de la llengua oral i dels trets específics de la llengua. Les dites de música, les cançons i els rodolins que es fan a l'estona de Música també responen a aquest treball de la llengua oral a la comunitat de petits.
- ❖ L'experimentació sonora els proporciona eines per despertar la seva part més exploratòria i creativa potenciant tres aspectes que Delalande (1984) enumera: Aconseguir el gust pel so: cercant la sensualitat de la sonoritat.
- ❖ Pla de Lector a Primària, cada dia els infants tenen una estona individual o en petit grup per gaudir d'una lectura de llibres il·lustrats, contes, llibres de coneixements i novel·les. A partir de 1r van agafant aquest hàbit, a poc a poc. I a partir de 2n de primària ja tenen dins de l'horari una estona concreta d'espai de lectura.
- ❖ A 1r, 2n i 3r de Primària els infants expliquen en petit grups de treball les seves descobertes, fan hipòtesis i prenen acords en relació a la proposta metodològica dels Reptes.
- ❖ Els calaixets de missatges als ambients de referència a Cicle Inicial i 3r. Els alumnes deixen missatges als calaixets dels companys i companyes d'aula.
- ❖ Els infants, documenten amb una imatge o dibuix el procés d'aprenentatge basat en reptes i projectes, amb paraules escrites i frases i guarden la documentació als Arxivadors.
- ❖ Escripura de missatges curts per la organització de l'aula i de l'escola.

Que els missatges que escriuen els infants tinguin un sentit i significat real per a elles i ells i per a la vida de l'escola.

- ❖ Recursos per aprendre a escriure i construir frases: pots amb paraules per confegir frases, abecedaris, jocs per practicar la grafia, llibres i revistes (El Tatano i Pantera).

- ❖ Representació d'una obra de teatre per part de les mestres cada divendres.

- ❖ Participació en activitats per promoure el Gust per la Lectura de les Biblioteques Públiques de Gràcia i del FLIC.

- ❖ Les Rimes amb moviment

Són combinacions de frases amb moviment de mans i dits. Aquesta combinació sonora, rítmica i motriu fa que sigui un recurs molt efectiu a nivell pedagògic i terapèutic.

Beneficis:

- Milloren el vincle afectiu.
- El desenvolupament sensoriomotriu.
- El desenvolupament del llenguatge.
- Fomenten la concentració i conviden a la calma.
- Estimulen el sistema vestibular, la motricitat fina i la gruixuda.
- Ajuden al desenvolupament físic, emocional i cognitiu.
- Afavoreixen la connexió i el vincle entre l'adult i l'infant.

Amb els jocs de dits que al llarg del dia fem en moments de catifa-conversa, creats per la Tamara Chubarovsky, ens mostrem com a model quant a l'articulació dels diferents fonemes associant cada un dels fonemes amb un moviment de dits associat. Aquest treball fa que, de manera inconscient, els infants vagin conquerint cada un dels punts d'articulació per tal d'afavorir una articulació clara i precisa dels diferents sons de la llengua.

- L'adult és el model, per això abans de fer una rima amb els infants l'ha de tenir ben interioritzada.
- El moviment i el llenguatge han d'estar perfectament sincronitzats.
- Alternar la mirada de l'adult en els infants i en les pròpies mans.

- La repetició de les rimes és fonamental, no introduir rimes noves si no estan ben interioritzades les actuals.
- Aprofitar moments de catifa-conversa del matí i de la tarda.
- Vocalitzar molt i reproduir-les a poc a poc.
- Aprofitar l'inici d'alguna estació, conte, dia de pluja, ... per introduir rimes noves.

Propostes a desenvolupar que s'aniran definint a mesura que anem obrint els cursos de l'Educació Primària:

- Padrins de lectura entre infants de diferents cursos
- Narració de contes, exposicions orals individuals amb suport, per part dels infants a partir de 3r
- Conferències a partir de 4t de Primària
- Preparació del procés de la lectura i l'escriptura en llengua castellana seguint l'enfocament global i comunicatiu de la llengua
- Preparació del procés de la lectura i l'escriptura en llengua anglesa seguint l'enfocament global i comunicatiu de la llengua
- Mestra Coordinadora LIC a l'escola conjuntament amb l'equip directiu seguint l'enfocament global i comunicatiu de la llengua

Preparació del procés d'aprenentatge de lectura i escriptura en llengua catalana

Acompanyar el despertar de l'interès al món lletrat és una eina clau en la comunicació i comprensió de l'entorn proper amb l'acompanyament de les mestres tot respectant el moment maduratiu de l'infant i oferint reptes adequats a les seves necessitats i etapes evolutives. Als ambients de referència de P5 els infants tenen al seu abast l'abecedari de lletres per confegir paraules en diferents formats: tampons, lletres de fusta, lletres i paraules retallades,...

Els llibres de les Biblioteques d'aula ofereixen també diferents suports per a la lectura i l'acompanyament en l'escriptura. L'aprenentatge té en compte les vivències dels infants i allò que els motiva, allò que senten proper.

Atenció a la diversitat. La llengua vehicular és el català però sempre s'escolta a l'infant en la seva llengua i la mestra també s'hi dirigeix amb la seva llengua ja que l'objectiu és la Comunicació.

- ❖ A l'escola la Documentació és un aspecte molt important del PEC. Els processos de la documentació aporten coneixement i reflexió pedagògica al claustre i les documentacions permeten compartir ambles famílies el dia a dia a l'escola.

D'altra banda, les mestres som el model per als infants a l'hora de llegir i escriure. Tot seguit definim les diferents documentacions:

Llibreta *Vida de grup*. És una llibreta de grup amb fotografies de moments especials de la vida a l'escola. S'hi escriu alguna frase amb els infants que ajuda a documentar aquell moment que representa la fotografia. A l'Educació Infantil, la tutora n'és la responsable. Aquesta llibreta anirà pujant amb el grup a cada curs. Es posa en un lloc visible a l'ambient, perquè els infants se'l puguin mirar i també les famílies a les estones que estan a l'escola.

La vida a l'escola. A cada ambient hi ha textos sobre les vivències particulars de la vida del grup, de les inquietuds i emocions dels infants. Aquestes narracions les recull la mestra per compartir amb els infants, les famílies i l'equip pedagògic.

PRÀCTIQUES INTEGRADES I CONTEXTUALITZADES DE PARTICIPACIÓ DE TOTA LA COMUNITAT EDUCATIVA

- El Consell d'infants, les reunions de l'assemblea i els consells de cada mes es fan en llengua catalana. Les actes es fan en català i es fan públiques a la web de l'escola.
- Els tallers amb famílies dels dijous es fan amb la llengua de la família que fa el taller.

- La documentació pedagògica, eina de reflexió per al claustre i document que pretén explicar a les famílies la mirada vers l'infant per part de les professionals de l'escola. Les documentacions es fan en català.
- Activitats extraescolars, la llengua vehicular és el català excepte aquelles que tinguin com a objectiu l'aprenentatge de la llengua anglesa.

5. Recursos i accions complementàries.

- La Biblioteca d'Aula
- L'escola participa als Seminaris de Coordinació de les direccions, cap d'estudis i secretàries de tots els centres del districte de Gràcia. També als seminaris de mestres de Música i mestres d'Ed. Física.
- L'Afa té la Comissió de Lectura. Les persones referents son bibliotecàries i especialistes en LIJ, col·labores i assessoren a les mestres en la tria de llibres. També fan recomanacions a les famílies a través de la web de l'AFA. Aquesta comissió també prera i porta a terme tallers pel gaudi a la lectura a les aules de Primària.
- L'escola participa al Festival de Literatura i Art Infantil i Juvenil.
- L'escola treballa amb la mediadora literària Mar de l'Associació Maneno tot realitzant tallers als grups de P5 d'Infantil i Cicle Inicial i Mitjà de Primària.

6. Comunicació interna i relació amb l'entorn:

- La comunicació amb les famílies es fa en català, a través del Comunicat dels divendres, rètols i documents administratius que es lliuren a les famílies. Llenguatge no sexista ni androcèntric.
- Els documents de centre es fan en català

- Les reunions de l'equip de claustre es fan en català
- Els informes per a les famílies es fan en català
- La llengua a la web i twitter és el català
- Les reunions amb famílies es fan en català
- La comunicació amb el personal PAS és el català
- Temps de migdia, l'equip de monitoratge parla en català als infants i els comunicats es fan en català

REFERÈNCIES

[Decret 175/2022, de 27 de setembre](#)

Llegir i escriure per viure. Montserrat Fons Esteve . Ed. La Galera

Equilibrats i descalços. Angela J. Hansom

Picotejades pedagògiques. Jaume Cela i Ollé. Ed. Rosa Sensat

Les rimes i el moviment, Tamara Chubarosvsky